

За любовта към човека

вети Лука Изповедник, архиепископ Симферополски (в света Валентин Феликсович Войно-Ясенецки), е роден на 27 април 1877 година. Завършва гимназия и „рисувално училище“, а в 1903 г. и медицинския факултет на Киевския университет „Св. Владимир“. Защитава докторска дисертация, работи като хирург в Ташкент и преподава в медицинския факултет. Оглавява катедрата по оперативна хирургия и топографическа анатомия в Държавния Туркестански университет. През 1921 г. е ръкоположен за дякон, а след седмица и за йерей. Продължава да се занимава с хирургия. Две години по-късно приема монашеско пострижение и името на свети апостол и евангелист Лука – също лекар и художник. Приема архиепископски сан в най-тежките за Руската Православна Църква времена, в епохата на жестоки репресии и гонения, които понася и лично. Прекарва 11 години в затвори и интерниране, отговаря по четири изфабрикувани наказателни дела, търпи издевателства и изтезания. От 1943 до 1946 г. е последователно архиепископ на Красноярск, на Тамбов и Мичурин и на Кримска и Симферополска епархия. Лекар със световна известност, художник и писател, написал и оставил книги на медицинска и духовна тематика. Представя се в Господа на 11 юни 1961

година – на празника на всички светии, просияли в Русия. Скоро на гроба му започват да се случват чудесни изцеления. На 22 ноември 1995 г. Светият Синод на Украинската православна църква (към Московската патриаршия) причислява Симферополския и Кримски архиепископ Лука към лика на поместно почитаните светци. През 2000 година с решение на Архиерейския събор на Руската православна църква е причислен и към лика на руските светии.

Вярвайте в светлината, за да бъдете синове на светлината... (Иоан 12:36). В основата на християнския мироглед лежи светлият поглед към живота. Християнството е жизнеутвърждаваща религия, която призовава хората към светлина и съвършенство.

Християнският морал е ставане на човешката личност – на човека, който се възражда. Той въздига към съвършенство и същевременно ни подтиква да се откъснем от рамките на затворения индивидуализъм и да слеем живота си с живота на човечеството. Не е възможно в няколко реда да изброим всички заповеди на Христа, които сочат съвършените лични качества на човека. Ще посочим няколко, най-характерните:

Блажени чистите по сърце...

Блажени гладните и жадните за правда...

Блажени милостивите...

Блажени миротворците...

Блажени изгонените заради правда..

Такива заповеди – кратки като афоризми по форма, но дълбоки по съдържание – изпълват цялото Евангелие: Бъдете съвършени, както е съвършен Небесният ваш Отец (Матей 5:48). Бъдете милосърдни, както и вашият Отец е милосърден (Лука: 6:36). Познайте истината и истината ще ви направи свободни (Иоан 8:32). Вярвайте в светлината, за да бъдете синове на светлината... (Иоан 12:36) .Тъй да светне пред човеците светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят Небесния ваш Отец. (Матей 5:16)

В основата на християнската нравственост лежи учението на Христос за любовта към човека. В своите беседи Той говори на учениците Си: „Нова заповед ви давам, да любите един другия; както ви възлюбих, да любите и вие един другия. По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако любов

имате помежду си.“ (Иоан13: 34-35)

Какво обаче означава истински да се обича човекът? Всичко възвишено трудно се поддава на логическо определение. Как да се обясни какво е живот с християнска любов, когато нейната сила се проявява преди всичко в търпението? Любовта е дълготърпелива, милосърдна, не завижда никога и не се превъзнася, любовта не се възгордява, не безчинства, не търси своето, не се сърди и не мисли зло. Любовта покрива много недостатъци и противоречия. Където има любов, има и доверие; където има любов винаги има надежда. Любовта понася всичко, защото е силна. Истинската любов е постоянна, не пресъхва и никога не спира. Любовта никога не отпада...

Този химн на любовта се чува за първи път от устата на апостолите на християнството. Целият му смисъл е в думите на свети апостол Павел: „Бъдете един към други нежни с братска любов; преваряйте се в почит един към други.“ (Рим. 12:10)

Именно любовта – не вярата, нито догматиката, нито мистиката, нито аскетизмът, нито постът, нито дългите молитви дават истинския облик на християнина. Всичко изброено губи сила без главното – любовта към човека. Дори най-скъпото – вечният живот – се обуславя от това, дали човекът през живота си е обичал хората като свои братя. Свети апостол Иоан Богослов е учил така: „Ние знаем, че преминахме от смърт в живот, защото обичаме братята; който не обича брата си, пребъдва в смърт“. (I Иоан 3:14). „Който каже: „любя Бога“, а мрази брата си, лъжец е; защото, който не люби брата си, когото е видял, как може да люби Бога, Когото не е видял?“ (I Иоан 4:20)

С особена сила говори за това и апостол Павел:

Да говоря всички езици човешки и дори ангелски, щом любов нямам, ще бъда мед, що звънти, или кимвал, що звека.

Да имам пророчески дар и да зная всички тайни, да имам пълно знание за всички неща и такава силна вяра, че да мога и планини да преместя, – щом любов нямам, нищо не съм.

И да раздам всичкия си имот, да предам и тялото си на изгаряне, – щом любов нямам, нищо ме не ползува.

Любовта е дълготърпелива, пълна с благост, любовта не завижда, любовта се не превъзнася, не се гордее...

(I Кор. 13: 1-4)

Преди две хиляди години евангелската проповед за любовта към човека

озарила древния свят подобно на мълния. Евангелието донесло в света нови духовни ценности: вяра, надежда и любов. Но любовта, по думите на апостола, е по-голяма от тях. Тя е изпълване на съвършенството.

Християнството призовава човека постоянно да се издига нагоре. Изискването за служение към хората пронизва цялото Евангелие. „Син Човеческий не дойде, за да Му служат, но да послужи и даде душата Си откуп за мнозина.“ (Мат. 20:28). Христос учеше: „А Иисус, като ги повика, рече: знаете, че князете на народите господаруват над тях, и велможите властвуват върху им, между вас обаче няма да бъде тъй; но който иска между вас да бъде големец, нека ви бъде слуга“... (Мат. 20: 25-26). На прощалната вечеря Христос Сам измил нозете на учениците Си. Пояснявайки постъпката Си, Той казва: „И тъй, ако Аз, Господ и Учител, ви умих нозете, то и вие сте длъжни да умивате нозете един другиму.“ (Иоан 1:14). С този пример показва, че силните в този свят трябва да служат на човечеството. „Понасяйте един другиму теготите, и така изпълнете закона Христов.“ (Гал. 6:2)

Евангелието изисква скромност в делата на любовта, която е несъвместима с лицемерието. „И тъй, кога правиш милостиня, не тръби пред себе си, както правят лицемерните по синагоги и по улици, за да ги хвалят човеците. Истина ви казвам: те вече получават своята награда. А ти кога правиш милостиня, нека лявата ти ръка не знае, какво прави дясната.“ (Матей 6:2-4).

Празниците и постите, основани на Свещеното Писание, имат важно значение в християнската религия. Пророк Исаия се обръща към хората с думите: „Такъв ли е постът, който съм Аз избрал, – денят, в който човек изнурява душата си, когато навежда глава като тръст и под себе си постила вретиче и пепел? Това ли ще наречеш пост и ден, Господу угоден? Ето поста, който избрах: разкъсай оковите на неправдата, развържи връзките на ярема, и угнетените пусни на свобода и всеки ярем разкъсай, раздели хляба си с гладните, и скитниците сиромаси заведи у дома си; видиш ли гол, – облечи го, и от еднокръвния си не се крий. Тогава твоята светлина ще се яви като зора, и твоето изцеление скоро ще процъфти, и твоята правда ще тръгне пред тебе, и слава Господня ще те придружава.“ (Ис. 58:5-8). Такова било разбирането за поста още от древни времена. А ето какво казва същият пророк за празниците: „Ако заради съботата въздържиш ногата си да изпълнява прищевките ти в светия Мой ден, и ако наричаш съботата радост, свет ден Господен, чествуван, и ако я почетеш с това, да се не занимаваш с обикновените си работи, да угаждаш на прищевките си и да празнословиш,

то ще имаш радост в Господа... (Ис. 58: 13-14).“ (Еврейската дума „събота“ означава почивка, покой. Християните празнуват този ден в неделя.)

Книжниците и фарисеите укорявали Христос, че нарушава съботата, като предполагали, че е възможно да служиш на Бога докато забравяш за човека. Но Христос им казва: „Съботата е направена за човека, не човек за съботата.“ (Марк 2:27). Тази идея пронизва цялото Евангелие. Човечността е в основата на християнската религия.

pravoslavie.bg